

ASPECTE PRIVIND ACTIVITATEA DESFĂȘURATĂ ÎN FOCȘANI DE SOCIETATEA CORALĂ - CULTURALĂ „ARMONIA” ÎN PERIOADA INTERBELICĂ

Ramona Miron

În intervalul 1916 - 1919 viața culturală focșăneană a cunoscut o stagnare, datorată Primului Război Mondial și ocupației germane, perioadă în care manifestările culturale și artistice au fost estompate.

„Exponentul vieții sufletești a orașului Focșani”¹ – (Liga Culturală din Focșani] „ca veche instituție de Cultură și Educație Națională constatând cu părere de rău, că în acest oraș nu există nici o înjghebare muzicală, nici corală, nici instrumentală, deși are patru licee, două de băieți și două de fete și atâți muzicanți de toate mantele, pentru a reînvia mișcarea muzicală, care în alte vremuri a făcut cinste orașului nostru”² – îi invita pe toți amatorii de muzică să se prezinte la căpitanul Corpaci sau la Cristache Anastasiu, ambii „vechi și cunoscuți cântăreți și conducători de coruri”.³

Pentru informații suplimentare, iubitorii de muzică instrumentală erau îndreptați către căpitanul Prisecaru, care se ocupa de muzica militară a Regimentului 10 Putna. O înștiințare ulterioară aducea la cunoștința celor interesați locul și data adunării pentru

---

¹ I. M. Dimitrescu, **Însemnări cu privire la orașul Focșani**. Cu o prefață de G. G. Longinescu, Profesor Universitar. Tipărit cu prilejul congresului Ligii Culturale dela Focșani din 28 și 29 iunie 1931, Extras din Revista „Natura”, Institutul de Arte Grafice <Bucovina>, I. E. Torouțiu, București, 1931, p. 77

² Arhiva Muzeului Vrancei (în continuare se va cita : A.M.Vn.) , fond Cristache Anastasiu, inv. nr. 11758, f. 21

³ *Ibidem*

constituirea unei societăți muzicale.⁴ Dragostea față de frumos, pasiunea cu care s-a dedicat pentru propășirea culturii muzicale în orașul Focșani, au făcut din Cristache Anastasiu părintele spiritual al Societății Corale - Culturale „Armonia”. Fiu de muncitori, născut la 4 octombrie 1890, în comuna Urechești din județul Râmnicu - Sărat, într-o familie numeroasă cu nouă copii, Cristache Anastasiu a absolvit cursurile primare în 1902, iar în 1905 a terminat Școala de Muzică din Râmnicu - Sărat. În anul 1930 și-a finalizat cursurile de muzică religioasă aprofundate la Academia de Muzică și Arte din București.

Debutul Primului Război Mondial îl surprinde încorporat în Regimentul 10 Infanterie Putna, serviciu pe care l-a efectuat în perioada 1913 - 1915. Din noiembrie 1915 a fost concentrat la 14 km distanță de Focșani, unde a stat până la mobilizare, când a participat la Campania din 1916 în cadrul Regimentului 10 Infanterie Putna. Până la 23 august 1944 n-a făcut parte din niciun partid politic, ci doar a simpatizat cu mișcarea socialistă. În perioada 1944 - 1946 a fost membru al Partidului Național Popular, unde a activat până la desființare.

În afară de implicarea sa în viața culturală locală, de-a lungul timpului, Cristache Anastasiu a îndeplinit mai multe funcții: funcționar la Serviciul Sanitar Focșani (1920), secretar al Regiunii Agricole Putna (iulie 1921 – februarie 1922), copist la Judecătoria Orașului Focșani (februarie 1922), avansat apoi grefier la Tribunalul Județului Putna (1933 - 1938), grefier la Curtea de Apel Galați (1938 - septembrie 1941), prim-grefier la Tribunalul Județului Putna (1944 - 1946).⁵

Cât privește activitatea culturală, dirijorul Cristache Anastasiu, succesor al profesorului Salomia, a contribuit la înființarea Societății Corale - Culturale „Armonia”, alături de Ștefan Voinea în calitate de președinte, fiind membru în comisiile pentru alegerea echipelor de artiști amatori și orchestre populare.⁶

---

⁴ *Ibidem*

⁵ *Ibidem*, inv. nr. 11770, f. 11

⁶ *Ibidem*, f. 12

Căminele culturale din Focșani au găzduit spectacole susținute de echipe artistice formate din muncitori, organizate și dirijate de Cristache Anastasiu, care a fost întemeietorul și dirijorul primului cor al Comitetului de Femei, precum și al corului Căminului Cultural din Golești.

Membri ai Sindicatului Sanitar, ai Cooperăției „Croitorul”, în colaborare cu angajați din Justiție, Poștă și Telegraf, au apărut pe scenele din Focșani și din alte localități cu echipe corale și orchestre organizate și dirijate de Cristache Anastasiu.⁷

În luna mai a anului 1924, un grup de tineri iubitori de artă și doritori de muncă au pus bazele Societății Corale - Culturale „Armonia”, sub conducerea lui Ștefan Voinea. La început, Societatea Corală - Culturală „Armonia” a reunit doar un cor religios sub conducerea lui Cristache Anastasiu, însă, la scurt timp a luat ființă și o secție teatrală sub conducerea lui Ion Demetrescu - Demion.⁸

Prin Adresa nr.1891/1926, Ștefan Voinea aducea la cunoștința Ministerului Culturii, că în Focșani exista un cor religios vechi de 18 ani. În acest context, membrii acestui cor doreau să se organizeze într-o societate „care să dea festivaluri și tot felul de serbări, pentru a putea avea mijloacele necesare pentru educația sentimentului estetic și moral, pentru a ajuta unele instituții sau a onora propunerea câtorva preoți de a da câteva concerte, pentru ca fondul să-l destinăm reparației Bisericii Precista din oraș, pentru ajutorarea elementelor de valoare care doresc să urmeze artele.”⁹ În aceeași Adresă se mai specifica faptul că se intenționa obținerea autorizației de funcționare sub denumirea de Societatea Corală - Culturală „Armonia”, solicitându-se scutirea de taxe pe spectacole și emiterea Regulamentului de funcționare al acestei Societăți.¹⁰

Dacă inițiativa înființării Societății Corale - Culturale „Armonia” a pornit de la un grup restrâns de persoane, în anul 1934 corul religios număra 40 de persoane, fiind desemnat corul permanent

---

⁷ *Ibidem*, f. 15

⁸ *Ibidem*, inv. nr. 11763, f. 27

⁹ *Ibidem*, inv. nr. 11770, f. 18

¹⁰ *Ibidem*

al Catedralei Sf. Ioan, sub conducerea lui Cristache Anastasiu, iar de echipa teatrală se ocupa Victor Focșeneanu. Actorii au pus în scenă piese de teatru precum: „O noapte furtunoasă”, „O scrisoare pierdută”, „Năpasta”(I. L. Caragiale) ; „Cocoșul negru” (Victor Eftimiu) ;

„Doctor fără voi ”, „Avarul ”(Molière), iar din seria operetelor menționăm „M'zelle Nitouche” și „ Baba Hârca”. De asemenea , pentru cultivarea simțului estetic al focșănenilor , Societatea Corală-Culturală „ Armonia ” s-a preocupat și de realizarea unui set de reviste: „ Focșanii e și el Oraș ”, „ Pe rând ca la moară ”, „ Mare ți-e trăsnăia Doamne ” sau „ Noroc Focșani ”.

Cu ocazia diverselor festivaluri organizate, Societatea Corală - Culturală „ Armonia ” a colaborat cu numeroși artiști din diferite zone ale țării: Anny Braeski și V. Boldescu (Teatrul Național Iași), Natalița Pavelescu (București), Demetrescu Novele (Craiova), Lizica Petrescu, Lulu Sam și M. Emilian (Teatrul „Cărbuș” din București).¹¹

Această societate a reprezentat o rampă de lansare pentru mulți artiști, care, ulterior, au adus o bogată contribuție culturii muzicale naționale:

V. Popescu și-a făcut debutul în cadrul Societății Corale-Culturale „ Armonia ” , devenind apoi un cunoscut tenor și un membru important al Societății „Cântări României ”, ulterior al Filarmonicii din București.

Margareta Popescu și-a început activitatea muzicală în cadrul corurilor religioase de la Focșani.

M. Stegărescu a fost solist al corului Catedralei Sf. Ioan, iar apoi s-a remarcat ca regizor al Operei din Brașov.

Florin Milea (Florentin Delmar) a luat primele lecții de pian de la mama sa și încă de pe vremea când era elev la Liceul „Unirea”din Focșani, era socotit de dascălii săi ca fiind unul dintre cei mai buni pianiști. A fost component al Societății Corale - Culturale „Armonia”, iar apoi a devenit un important compozitor, activând în București.

---

¹¹ *Ibidem* , inv. nr. 11763, f. 27

I. Prescornițoiu se furișă la repetițiile corului Catedralei Sf. Ioan de când era elev la liceu, știut fiind faptul că, în acele timpuri, legile și regulamentul școlar interziceau elevilor să facă parte din asociațiile corale și culturale. După ce a părăsit rândurile Societății Corale - Culturale „Armonia”, s-a afirmat pe scena Operei din Iași.

Mișu Boin a fost un pasionat de muzică religioasă încă din copilărie. Într-o vacanță petrecută împreună cu părinții la Ruse, în Bulgaria, nu mică i-a fost mirarea, când a auzit răsunând din corul Catedralei din localitatea de pe malul Dunării, voci pe care le auzise înainte în cadrul corului Societății Corale - Culturale „Armonia”.¹²

În cursul anului 1926, Ștefan Voinea a înaintat numeroase adrese la diferite bănci din Focșani („Putna”, „Milcov”, „Kiraiayer”, „Frăția”, „Viticola”, „Populară”, „Economia”, „Țărănească”, „Banca de Scont”, „Meseriașilor”, „Românească”, „Federala Putnei”, „Belgo – Română”) și societăți („Vinul” și „Învățătorul Român”), solicitându-le *„a se dona pentru corul religios, sub conducerea domnului Anastasiu, o sumă ce veți considera de cuviință, pentru a putea să dăm extindere cât mai mare muzicii în Focșani”*.¹³

Ștefan Voinea a lansat același apel și către Primăria Orașului Focșani, invocând necesitatea unei subvenții anuale de 40.000 lei, adică 4.000 lei lunar, sumă considerată și așa insuficientă pentru cheltuieli și retribuția lunară a unui cor care ajunsese la 40 persoane.¹⁴

La 10 februarie 1926, președintele Societății Corale - Culturale „Armonia” a înaintat o Adresă Societății Culturale „A. D. Xenopol” din Iași, prin care solicita informații referitoare la modalitățile de obținere a aprobării de funcționare a Societății, a taxelor și cotizațiilor percepute, despre Statutul de regulament și Legea persoanelor juridice publicată în Monitorul Oficial Nr.27 / 6 februarie 1924.¹⁵

În Procesul - verbal nr. 2 încheiat la 9 februarie 1926, Comitetul de Conducere al Societății Corale - Culturale „Armonia” menționa că rolul acesteia era *„să organizeze festivaluri, concerte, teatru,*

---

¹² *Ibidem*, inv. nr. 11769, f. 30

¹³ *Ibidem*, f. 31

¹⁴ *Ibidem*

¹⁵ *Ibidem*, f. 34

conferințe literare și științifice pentru progresul culturii muzicale în orașul Focșani.” Același act mai prevedea faptul că dirijorul Cristache Anastasiu nu putea fi înlocuit decât prin demisie scrisă și orice ordonări de sume erau încasate de casierul P. Vasilescu. De asemenea, Societatea era subordonată Primăriei Orașului Focșani, care era informată în legătură cu orice schimbare inițiată de Comitetul de Conducere al acesteia.¹⁶

Condițiile financiare cu care se confrunta în continuare Societatea Corală - Culturală „Armonia” l-au determinat pe Ștefan Voinea să apeleze în data de 18 mai 1926 și la conducerea Băncii Românești, argumentând necesitatea existenței unei asemenea formații corale: *„Principiile frumoase de a face un cor religios, care să fie faima orașului nostru, de a răspândi cultura și muzica, factori principali care mențin naționalitatea unui neam, sunt înfrânate să ia avânt din lipsă de fonduri. Nu avem mobilier și nici un sediu unde să se facă repetițiile. Există o sală dată de Primărie, dar e foarte mică, iar subvenția de 4.000 lei lunar nu acoperă cheltuielile de întreținere a corului religios, care cântă la Catedrală și Biserica Domnească.”*¹⁷

În primăvara anului 1926, numeroși amatori de muzică din Focșani au depus cereri de înscriere în corul religios: Geta Anastasiu și Florica Carp (5martie 1926), Alexandru A. Muscă (18 martie 1926), Ionescu Constantin (19 martie 1926), Gavrilu Manolache (27 martie 1926), Constantin Cocea (1 aprilie 1926), Gheorghe și Elena Gheorghiu (8 aprilie 1926), Ionel Davidescu și Ștefan Anastasiu (12 aprilie 1926).¹⁸

Realizarea obiectivului propus la înființarea Societății Corale - Culturale „Armonia” – propagarea culturii muzicale pe tărâmul focșănean – s-a realizat, pe parcursul existenței sale, prin susținerea de spectacole muzicale și teatrale ocazionate de diverse aniversări și scopuri caritabile.

---

¹⁶ *Ibidem*

¹⁷ *Ibidem*

¹⁸ *Ibidem*, inv. nr. 11759, f. 7

În 1926, membrii corului religios al Societății Corale - Culturale „Armonia” au realizat un turneu muzical, fapt care le-a adus reale succese. Prin susținerea unui program compus din două părți, cu ocazia unor evenimente importante organizate în Focșani (24 ianuarie 1926 – serbarea Liceului „Unirea”, 28 martie 1926 – serbare la Teatrul „Maior Gheorghe Pastia”, 2 aprilie 1926 – Vinerea Mare, 9 aprilie 1926 – Sărbătoarea Paștelui), artiștii din cadrul Societății Corale - Culturale „Armonia” s-au bucurat de numeroase elogii din partea presei.

Ziarul „*Dimineața*” din 2 aprilie 1926 nota că: „*Partea muzicală a piesei «Cina Cea de Taină» a fost executată în chip ireproșabil de corul Societății «Armonia» cu ocazia serbării Căminului Cultural «Unirea».*”

Un alt periodic, „*Viitorul*”, din 18 aprilie 1926, remarca: „*Corul Societății «Armonia» a dat concursul executând ireproșabil bucăți de muzică religioasă și laică*” în cadrul unui bal organizat în folosul unei biserici.

La 15 aprilie 1926, din nou, ziarul bucureștean „*Dimineața*”, în rubricile dedicate evenimentelor culturale din țară, revenea asupra activității societății focșănene:

„*O surpriză plăcută pentru public a fost corul Societății «Armonia», care în momentul tradiționalei ciocniri de ouă a cântat «Hristos A Înviat». A urmat apoi executarea bucăților de muzică religioasă și laică*”.

Ritmicitatea spectacolelor și implicarea Societății „Armonia” în viața comunității focșănene, nu puteau trece neobservate cotidianului de cultură și artă „*Rampa*”, care în numărul său din 15 ianuarie 1927, consemna: „*Liga Culturală și Căminul Cultural «Unirea» își vor relua cu regularitate activitatea. Se va apela și la concursul Societății «Armonia», care se impune pe zi ce trece în mișcarea noastră culturală.*”

La 9 aprilie 1927, ziarul revine cu o altă știre din Focșani: „*Duminică 3 aprilie, la ora 9 seara, a fost la Teatrul Comunal «Pastia» șezătoarea Ligii Culturale. Corul Societății «Armonia» a executat foarte bine mai multe cântece românești.*”

Mai mult, la 17 ianuarie 1928, același cotidian insera o știre trimisă de corespondentul său la Focșani, care reliefa rolul Societății în viața culturală a orașului: *„Societatea Corală-Culturală «Armonia» a luat până în prezent o frumoasă dezvoltare contribuind la colorarea noastră culturală. Fără să exagerăm, ea oferă unica imagine de activitate muzicală din orașul nostru. Solicitățile de a se produce la diverse ocaziuni de partea societăților noastre culturale și alte direcții sunt o dovadă amplă asupra valorii ei în arena noastră de exhibiții culturale.”*

Și în 1928, activitatea Societății „Armonia” era în atenția presei. La 6 mai 1928, ziarul local „Sentinela” menționa: *„La Biserica Donie din Focșani a avut loc un concert al Societății «Armonia» în folosul copiilor săraci .”*

Contribuția Societății „Armonia” la desfășurarea manifestărilor de la Mărășești atrăgea, din nou, atenția, presei bucureștene. La 9 august 1928, ziarul „Universul” consemna: *„Corul Societății «Armonia» a susținut un recital cu ocazia comemorării victoriei de la Mărășești. Răspunsurile date de corul Societății «Armonia» au uimit lumea prin felul execuției .”*¹⁹

În vara anului 1926, Ștefan Voinea a solicitat sprijinul administratorului financiar al județului Putna pentru a organiza în Focșani concerte religioase în zilele de: 1 august 1926 la Catedrala Orașului Focșani, 8 august 1926 la Biserica Donie și în 15 august 1926 la Biserica Sfinții Apostoli Petru și Pavel. De asemenea, se aducea în discuție și problema reducerii taxelor aplicate pe spectacole, deoarece au existat cazuri în care nu s-au acoperit nici măcar cheltuielile de organizare (exemplu: concertele de la Odobești și Jariștea din iulie 1926).²⁰

Considerând că muzica și credința reprezintă factorii principali care mențin naționalitatea unui neam, Consiliul de Administrație al Societății Corale - Culturale „ Armonia ” a hotărât să organizeze un

---

¹⁹ *Ibidem*, inv. nr. 11761, f. 15

²⁰ *Ibidem*

mare festival la Teatrul „Maior Gheorghe Pastia” cu scopul de a strânge fonduri.²¹

În 29 octombrie 1926, fiind zi fixată pentru repetiții (în fiecare sâmbătă se țineau repetiții), s-au reunit următorii membri: Cristache Anastasiu (dirijor), Mihai Enache, I. Anastasiu, Mircea Plopeanu, V. Gafta, Constantin Cocea, Filip Colios, Alexandru Călinescu, Ștefan Drăgan, lipsind însă, D. Vasilian, Pantelimon Vasilescu (vicepreședinti) și Apostol Colios.

Astfel, în lipsa celor doi vicepreședinti și a președintelui Ștefan Voinea (plecat pentru o scurtă perioadă la studii în Timișoara), Cristache Anastasiu a luat cuvântul propunând ca pentru bunul mers al Societății să se mărească numărul de membri ai Consiliului de Administrație de la șapte la 15. În acest context, s-a hotărât că la 1 noiembrie 1926, la Prefectura Județului Putna (unde se afla sediul Societății Corale - Culturale „Armonia”) va avea loc o ședință pentru desemnarea noilor membri ai Consiliului de Administrație.²²

Suma retribuției lunare acordate membrilor acestei organizații se ridica la aproximativ 4.000 lei. În fruntea listei, cu cele mai mari salarii, erau: Cristache Anastasiu (400 lei), Ștefan Voinea (280 lei), P. Vasilescu și D. Vasilescu (fiecare cu 280 lei).²³

Prin Procesul-verbal nr. 45 încheiat la 15 noiembrie 1926, Adunarea Consiliului de Administrație al Societății Corale - Culturale „Armonia” a hotărât că orice membru din Consiliu, care aduna mai mult de trei absențe consecutive să fie înlocuit cu alt membru mai activ din cadrul Societății.²⁴

La începutul lunii noiembrie 1926 a avut loc o ședință a Consiliului de Administrație, prilej cu care, Cristache Anastasiu le aducea la cunoștință membrilor prezenți invitația lansată de Liga Culturală – Secția Focșani, referitoare la conferința care urma să fie susținută de profesorul universitar Tașcă despre „*Rolul religiei în rezolvarea problemelor sociale*”, în ziua de 14 noiembrie 1926, în sala

---

²¹ *Ibidem*

²² *Ibidem*, inv.nr. 11758, f. 19

²³ *Ibidem*

²⁴ *Ibidem*

Teatrului „Maior Gheorghe Pastia”, ocazie cu care corul religios al Societății Corale-Culturale „Armonia” era solicitat să interpreteze câteva fragmente muzicale.²⁵

Analizând situația financiară a activității Societății Corale - Culturale „Armonia” pe anul 1926, s-au constatat venituri în valoare de 14.480 lei realizate din turnee, donații și cota de 5% provenită din prestațiile susținute cu ocazia Sărbătorilor de Crăciun și Anul Nou și cheltuieli în valoare de 12.033 lei pentru organizarea banchetului de Crăciun, achiziționarea de noi instrumente muzicale, realizarea materialelor publicitare, aprovizionarea cu lemne pentru iarnă.²⁶

La 20 iulie 1926, membrii Societății Corale - Culturale „Armonia” au susținut un mare concert religios la Biserica Sf. Cruce din Odobești. *„De la 9 la 12 dimineața, corul religios a dat răspunsurile serviciului Sfintei Liturghii, urmate de o conferință susținută de președintele Ștefan Voinea despre muzică și credință. După-amiaza, de la 3 la 6 jumătate, programul a fost structurat pe două părți, corul Societății „Armonia” delectând publicul prezent cu următoarele piese: «Doamne Miluiește», «Veniți», «Veniți popoare», «Patria mea» (prima parte),*

*«Pe Tine Te Lăudăm», «Mărire Tatălui», «Ulmului Născut», «Înnoiește-te nou Ierusalim», «Pleacă Doamne», «Ave Maria», «Astăzi Hristos», «Imnul Heruvic», «Îngerul a strigat», «De Tine se bucură», «Astăzi tot timpul».”*²⁷

În luna decembrie a anului 1926, corul Societății Corale - Culturale „Armonia” a interpretat câteva fragmente muzicale religioase cu ocazia organizării unei frumoase serbări creștinești în scopul strângerii de fonduri pentru repararea Bisericii Sf. Dumitru.²⁸

La 27 februarie 1928, membrii Societății Corale – Culturale „Armonia” au participat la obișnuita șezătoare culturală organizată în sala Bisericii Domnești, evenimentul fiind dedicat vieții și operei celebrului compozitor și muzicant german Ludwig van Beethoven

---

²⁵ *Ibidem*, inv.nr. 11766, f. 51

²⁶ *Ibidem*

²⁷ *Ibidem*, inv. nr. 11770, f. 34

²⁸ *Ibidem*

(1770 – 1827). Din distribuția programului artistic au făcut parte : Ștefan Drăgan (vioară), Stoenescu, Gheorghe Călinescu, Victor Focșeneanu și Alexandru Călinescu (interpreți de piese de teatru și poezie). În încheierea întrunirii, corul Societății Corale - Culturale „Armonia” a interpretat câteva fragmente muzicale laice.²⁹

Din dorința de a face mai cunoscută activitatea Societății Corale - Culturale „Armonia” publicului focșănean, în februarie 1928, la inițiativa lui Constantin Cocea, Cristache Anastasiu a luat inițiativa în cadrul Consiliului de Administrație propunând ca în fiecare zi de luni din săptămână să se organizeze o șezătoare culturală, în cadrul căreia să se discute diverse teme de profil, să se prezinte programe artistice cu muzică religioasă și laică, cu piese de teatru și poezii.³⁰

Ca urmare a numeroaselor sesizări înaintate de Cristache Anastasiu administrației locale despre neajunsurile Societății Corale - Culturale „Armonia”, la 27 martie 1929, Primăria Orașului Focșani înainta Adresa nr. 3186 conducerii Societății, prin care se aducea la cunoștință că începând cu data de 26 martie 1929 se punea la dispoziția corului curtea Primăriei pentru repetiții în zilele de luni, miercuri și vineri, restul zilelor fiind rezervate repetițiilor Corului Comunal nr.1, cu excepția zilei de duminică când cele două coruri vor repeta alternativ.³¹

În luna mai 1929, Teatrul „Maior Gheorghe Pastia” a găzduit un Festival destinat școlarilor, organizat de Societatea Corală - Culturală „Armonia”, programul prezentat incluzând cântece populare românești, piese muzicale religioase din repertoriul lui Georg Friedrich Händel (1685 – 1759) și piesa de teatru „O noapte furtunoasă” a lui I. L. Caragiale.

Anul 1930 a fost unul bogat în reprezentații artistice pentru Societatea Corală - Culturală „Armonia”, în pofida faptului că și Focșanii (ca tot restul țării) traversau o perioadă mai delicată din punct de vedere economic (marea criză economică).

---

²⁹ *Ibidem*, inv. nr. 11766, f. 28

³⁰ *Ibidem*

³¹ *Ibidem*

La 9 februarie 1930, Societatea Corală - Culturală „Armonia” a reușit să încante publicul focșănean cu un „*Mare Festival Artistic-Cultural*” structurat în trei părți: melodii populare, comedia „*Georges Dandin*” de Molière și un concert de muzică clasică din ariile lui Georg Friedrich Händel. Corul compus din 45 de persoane s-a bucurat de acompaniamentul orchestrei militare din Focșani.³²

La 16 februarie 1930, Societatea Corală - Culturală „Armonia” a organizat un nou Festival pentru școlari, ocazie cu care a fost pusă în scenă nuvela lui I. L. Caragiale „*O făclie de Paști*”³³

După o săptămână, membrii secției de teatru au pus în scenă două piese, care au avut mare priză la public: „*Georges Dandin*” și „*Romeo și Julieta*”.³⁴

La 22 aprilie 1930, conducerea Societății Corale - Culturale „Armonia” a reușit să obțină gratis sala Teatrului „Maior Gheorghe Pastia” pentru spectacolul cu piesa „*Patima roșie*”, dar încasările au fost foarte mici, încât nu s-au putut acoperi nici măcar costurile montării acestuia.³⁵

La 11 mai 1930 a fost jucată opereta națională „*Baba Hârca*”³⁶, iar în ziua de 9 noiembrie 1930, Societatea Corală - Culturală „Armonia” a organizat un spectacol în scop caritabil pentru Societatea „Mărăști”, pentru reconstruirea satului cu același nume și ridicarea Mausoleului.³⁷

În luna decembrie a anului 1930, programul Societății Corale - Culturale „Armonia” a fost bogat în spectacole organizate cu prilejul Sărbătorilor de iarnă: 6 decembrie 1930 - Festival cu audiții muzicale, conferințe și piesa de teatru „*Mușcata din fereastră*”, încasările

---

³² A.M.Vn. , fond Maior Gheorghe Pastia, inv. nr. 34971, f. 176

³³ *Ibidem* , f. 38

³⁴ *Ibidem* , f. 41

³⁵ Arhivele Naționale Vrancea (în continuare se va cita : A.N.Vn.), fond Primăria Orașului Focșani, dosar nr. 95 / 1930 , f. 157

³⁶ *Ibidem* , f. 91

³⁷ *Ibidem* , f. 143 - 145

rezultate fiind donate Școlii Profesionale de Fete din Focșani, iar de Crăciun focșănenii au fost delectați cu alte reprezentații artistice.³⁸

În 25 ianuarie 1931, aceeași Societate chema elevii „*la matineu*” pentru piesa „*Doctor fără voce*”.³⁹ În zilele de 3 și 16 aprilie 1931 au fost puse în scenă piesele „*Avaru*” de Molière și „*M'zelle Nitouche*”, cu concursul artistei Natalița Pavelescu de la Teatrul „Cărăbuș” din București.⁴⁰

După jumătate de an, la 22 noiembrie 1931, se rejoacă piesa „*Avarul*” într-un spectacol de seară destinat străngerii de fonduri pentru terminarea Bisericii din Petrești.⁴¹

La 10 septembrie 1931, Primăria Orașului Focșani a solicitat Corului Comunal nr.2 (al Societății Corale - Culturale „Armonia”), prin Adresa nr.10797, ca la 13 septembrie 1931, cu ocazia Congresului Jubiliar al Ligii Culturale, să participe la manifestările organizate pentru dezvelirea monumentului Borna de hotar, așezată pe locul fostului Pichet de graniță nr. 47, din fața Bisericii Sf. Ioan.⁴²

La 25 decembrie 1931, Societatea Corală - Culturală „Armonia” a organizat un „*Mare Festival Artistic-Cultural*” patronat de prefectul județului Putna, Jean Stoenescu-Dunăre. S-a jucat piesa „*O noapte furtunoasă*” de I. L. Caragiale, iar sumele adunate au fost date Societății Funcționarilor Județeni și Comunali.⁴³

La 15 mai 1932, scena Teatrului „Maior Gheorghe Pastia” a găzduit o reprezentație artistică susținută de membrii Societății Corale - Culturale „Armonia”, sub patronajul prefectului Jean Stoenescu-Dunăre și primarului Ștefan Dumitru. A fost pusă în scenă piesa în trei acte „*Trenul fantomă*” de Arnold Rindley, care a făcut senzație în rândul publicului. Din distribuție au făcut parte: Florica Demion de la Academia de Artă Dramatică din București, Cristina Șefer, Marcela Constantinescu, Iorgu Anastasiu, Mignon Constantinescu, Emil

---

³⁸ *Ibidem*, f. 159, 185, 192

³⁹ *Ibidem*, dosar nr. 102 / 1931, f. 6

⁴⁰ *Ibidem*, f. 45, 55

⁴¹ *Ibidem*, f. 231, 232

⁴² A.M.Vn., fond Cristache Anastasiu, inv. nr. 11768, f. 23

⁴³ A.N.Vn., fond Primăria Orașului Focșani, dosar nr. 102 / 1931, f. 264

Bogdan, Victor Focșeneanu, Sandy Albu, Titi Mihăiescu, Ion Demetrescu-Demion, V. Georgescu și D. Ionescu.⁴⁴

În zilele de 17, 25 și 26 decembrie 1932, Societatea Corală - Culturală „Armonia” îi invita pe focșăneni la trei festivaluri organizate în ideea ajutorării săracilor din Parohia Jelaboiu.⁴⁵

Anul 1933 a debutat, la 9 februarie, cu un mare festival artistic organizat de Societatea Corală - Culturală „Armonia”, în colaborare cu Școala Primară de Băieți nr.1, încasările fiind donate acesteia din urmă.⁴⁶

La 19 martie 1933, Societatea a patronat un alt Festival⁴⁷, pentru ca în luna aprilie a aceluiași an să reunească iarăși iubitorii de muzică, teatru și poezie, cu prilejul a patru șezători culturale organizate în scop caritabil.⁴⁸

În cursul lunii aprilie 1934, dirijorul corului Catedralei Sf. Ioan informa Primăria Orașului Focșani despre problemele cu care se confrunta corul, despre intenția unor persoane de a-l desființa: *„S-au împlinit 30 de ani de când cultiv muzica și arta religioasă și aproape un sfert de secol de activitate la corul Catedralei în calitate de corist, locțiitor de dirijor, iar de 10 ani ca dirijor al acestui cor. Acest cor nu s-a mărginit numai la un simplu cor religios și ceremonial, de a da răspunsurile la serviciile divine Liturghiei, ci și în nenumăratele rânduri a dat concursul instituțiilor de cultură din acest oraș, pentru strângerea fondurilor necesare ajutorării săracilor, reparării de biserici.”*⁴⁹ De asemenea, Cristache Anastasiu mărturisea că era profund indignat de hotărârea Primăriei Orașului Focșani, care, la intervenția Protoeriei, a hotărât ca sala Ateneului Popular „Maior Gheorghe Pastia” să fie pusă la dispoziția altor persoane, care nu făceau parte din corul Catedralei. Această dispoziție *„aducea o atingere gravă repetițiilor corului subvenționat de Primărie, care se*

---

⁴⁴ A.M.Vn., fond Cristache Anastasiu, inv. nr. 11764, f. 40

⁴⁵ A.N.Vn., fond Primăria Orașului Focșani, dosar nr. 96 / 1932, f. 148

⁴⁶ *Ibidem*, dosar nr. 88 / 1933, f. 2, 7

⁴⁷ *Ibidem*, f. 15

⁴⁸ *Ibidem*, f. 39

⁴⁹ A.M.Vn., fond Cristache Anastasiu, inv. nr. 11768, f. 60

fac în fiecare zi, întrucât nu ne mărginim numai la un simplu cor, de a da răspunsurile liturgice, ci și pentru serviciile ceremoniale și cele de propagandă culturală.” În acest context, Cristache Anastasiu solicita Primăriei Orașului Focșani să revină asupra acestei hotărâri și să cedeze sala Ateneului Popular exclusiv pentru repetițiile Corului Comunal nr.2, cunoscând fiind faptul că, Biserica Domnească (care obținuse sala Ateneului Popular) era una dintre cele mai bogate din oraș, putând să-și subvenționeze singură un cor, cum s-a întâmplat și în trecut, când a întreținut o școală de cântăreți bisericești, având cor permanent și repertoriu propriu.⁵⁰

În speranța că Ministerul Culturii ar putea contribui la redresarea financiară a Societății Corale - Culturale „Armonia”, Cristache Anastasiu a întocmit un referat către această instituție motivând necesitatea existenței și sprijinirii acestei „înjghebări muzicale”.

Dacă la început corul condus de Cristache Anastasiu avea un caracter religios, după război s-a înnoit cu elemente tinere, dornice să se afirme și în plan cultural, fapt materializat în numeroase turnee de propagandă organizate în județul Putna, dar și în județele limitrofe.

Cristache Anastasiu a avut onoarea „*aproape în toți anii de după război, ca și în anul 1934, de a da răspunsurile în fața M. S. Regelui, la serviciul religios oficiat de I.P.S.S. Episcopul Romanului, la fel cum corul Catedralei din Focșani nu a lipsit de la nici o festivitate anuală organizată pe câmpul de luptă al Mărășeștilor.*”⁵¹

La 13 mai 1936, ziarul „Universul” consemna fastul cu care s-a sărbătorit ziua de 10 Mai:

*„Dimineața la Catedrala orașului s-a oficiat serviciul divin de către un sobor de preoți, răspunsurile fiind date de corul Societății «Armonia» sub conducerea domnului Anastasiu. Slujba a fost difuzată publicului de postul Primăriei Focșani.”*⁵²

Reprezentările teatrale puse în scenă de Societatea Corală-Culturală „Armonia” la începutul anului 1936, în zilele de 17 și 19

---

⁵⁰ *Ibidem*, inv. nr. 11766, f. 17

⁵¹ *Ibidem*

⁵² „Universul”, anul LIII, 13 mai 1936

ianuarie, când s-a jucat revista teatrală „*Focșanii în foi de viță*”, s-au bucurat de un real succes. Compusă din două acte, cu un prolog și 32 de tablouri, revista a cules laurii presei focșănene.

La 1 ianuarie 1936, ziarul „*Atacul*” nota că: „*Revista de anul acesta este mult superioară spectacolelor de anul trecut, prin faptul că s-a acordat o deosebită atenție evenimentelor locale...Un capitol separat a fost consacrat luptei ce s-a dat în jurul scaunului municipal. Revista este interpretată de un ansamblu numeros de artiști și diletanți rutinați, în frunte cu domnișoara Bombonica Demion și Jenny Grigoriu, două elemente de la Teatrul «Cărăbuș» din București, Silvia Negrescu și domnii Victor Focșeneanu, Emil Bogdan, S.Boris, V. Dragomirescu, Ionel Grigoriu, M. Plopeanu, I. Ștefăniu, C. Herman, S. Theodoru etc.*”⁵³

La 29 martie 1936, la Teatrul „Maior Gheorghe Pastia”, Societatea Corală - Culturală „Armonia” a organizat repunerea în scenă a piesei „*Patima roșie*” de Mihail Sorbu, distribuția fiind compusă din nume importante ale teatrului focșănean: Adriana Șerban, Ion Demetrescu-Demion, Puiu Cortea, Victor Focșeneanu și Silvia Negrescu. Fondurile rezultate au fost donate săracilor din Focșani.⁵⁴

În anul 1935, echipa teatrală a Societății Corale - Culturale „Armonia” a cunoscut un succes fulminant prin reprezentația „*Vagabonzii*” de C. M. Ziehrer. Direcția de scenă și montarea au fost coordonate de Ion Demetrescu-Demion, conducerea muzicală i-a fost încredințată lui Ion Saica, care alături de distribuția de excepție (Victor Dragomirescu, Ionel Grigoriu, Mircea Plopeanu, Ștefania Drăgan, M. Enache, S. Boris, Sandy Negru, Cristache Anastasiu, Silvia Negrescu, C. Ionescu, D. Dumitrescu, M. Soare, Gabriela Moisă, Victor Focșeneanu, Puiu Cortea), au dat posibilitatea echipei teatrale focșănene să concureze cu actori profesioniști din țară.⁵⁵

⁵³ „*Atacul*”, anul III, nr. 30 / 1 ianuarie 1936, p. 4

⁵⁴ A. M. Vn., fond Cristache Anastasiu, inv. nr. 11761, f. 9

⁵⁵ *Ibidem*, inv. nr. 11765, f. 174

„Vom aduce elogiile noastre în primul rând domnilor Demion, Anastasiu, Focșeneanu și Iliescu, care au organizat aceste spectacole de adevărată artă...” consemna ziarul „Atacul” la 15 aprilie 1935.⁵⁶

La 19 aprilie 1935, ziarul „Curentul Moldovei” aducea cuvinte de laudă acestui eveniment: *„Așteptată cu vădită nerăbdare de către publicul focșănean, premiera care a avut loc în seara zilei de 6 aprilie a.c. a repurtat un succes pe deplin meritat. Dovada cea mai elocventă au fost ropotele de aplauze nesfârșite și zecile de buchete de flori ce sburdau pe scenă. Spectacolul a plăcut atât prin jocul interpreților, cât și al muzicei foarte vesele și variată. Elogiile le vom aduce Societății «Armonia», a cărei activitate și merite pe tărâmul cultural sunt indiscutabile”.*⁵⁷

Transpusă pe planul spiritualității și vieții culturale focșănene interbelice, prezentarea activității Societății Corale - Culturale „Armonia” depășește cu mult simpla înșiruire a momentelor și conținutului acțiunilor ca atare.

Entuziasmul și stăruința cu care inițiatorii și conducătorii Societății Corale - Culturale „Armonia” și-au urmărit scopul, conștientizarea permanentă și aderența menirii pe care aceasta o are în viața spirituală a comunității focșănene, probează și la Focșani existența acelui sentiment de încredere în viitorul României Mari, făurite la 1918 pe temelia eroismului și jertfei armatei române și a sacrificiului întregului neam românesc.

La făurirea acestui viitor, fondatorii și membrii Societății Corale - Culturale „Armonia” au înțeles să așeze și efortul lor spiritual și uman, oferindu-le generațiilor de focșăneni clipe de înălțătoare trăiri estetice, etice și artistice.

Privită din această perspectivă, activitatea Societății Corale - Culturale „Armonia” se conturează ca una dintre componentele distincte ale vieții culturale interbelice, ca una dintre paginile de seamă ale istoriei Focșanilor de altădată.

---

⁵⁶ „Atacul”, anul II, nr.20 / 15 aprilie 1935, p. 3

⁵⁷ „Curentul Moldovei”, anul III, nr. 8 / 19 aprilie 1935, p. 2